

8 juli 2024

Certificatenhandel groeit met rapportageplicht ESG

Van marketing- naar rapportagetool

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Samenvatting	3
Algemene certificatenhandel.....	4
GvO's voor elektriciteit	4
Beleid rond GvO's voor elektriciteit.....	4
Corporate Sustainability Reporting Directive	5
Gebrek aan geharmoniseerd GvO-beleid	5
Wet VET – Certificaten van Oorsprong.....	6
Aanbod GvO's voor elektriciteit Nederland	6
Vraag GvO's voor elektriciteit Nederland	7
Europese marktdynamiek	8
Prijsbewegingen GvO's de afgelopen jaren	10
Vooruitblik naar GvO's voor waterstof.....	11
GvO's voor groen gas	12
GvO's voor thermische energie.....	14
Certificatenhandel in de transportsector	14
Overgang naar sectorsturing: emissiereductie-eenheden vervangen HBE's	15

Samenvatting

Beleid rond certificatenhandel is ontstaan om hernieuwbare energieprojecten te stimuleren. Er zijn certificaten voor het gebruik van gassen, thermische energie, brandstoffen en elektriciteit. Dit Themarapport gaat hoofdzakelijk in op de markt voor Garanties van Oorsprong (GvO's) voor elektriciteit.

GvO's voor elektriciteit zijn certificaten die garanderen dat een hoeveelheid elektriciteit is opgewekt uit bepaalde energiebronnen. GvO's zijn verhandelbaar binnen de Europese Economische Ruimte (EER) en worden in Nederland beheert door VertiCer. De markt voor GvO's is echter complex door variërende nationale regelgeving en het gebrek aan geharmoniseerd beleid binnen de EU. Tegelijkertijd is er nieuw EU-beleid aangenomen dat rapportageverplichtingen stelt aan de milieu-impact van bedrijven. Dit kan ervoor zorgen dat de markt voor GvO's nieuwe vraagimpulsen krijgt, omdat bedrijven GvO's kunnen gebruiken als onderdeel van hun duurzaamheidsrapportage.

Nederland verbruikt op jaarbasis relatief veel meer GvO's dan dat het produceert. Het aanbod van GvO's wordt op de korte termijn met name beïnvloed door weersomstandigheden. Op de langere termijn is de groei van opwekkingscapaciteit van hernieuwbare elektriciteit een belangrijke aanbodfactor. Aan de andere kant zijn elektriciteitsverbruik, macro-economische omstandigheden, beleidsmaatregelen en sociale druk belangrijke vraagfactoren.

Als we uitzoomen naar de marktdynamiek in Europa, zien we dat naast Nederland, ook Duitsland een groot vraagoverschot heeft. Dit wordt mede veroorzaakt door het beleid in Duitsland dat ervoor zorgt dat gesubsidieerde productie van hernieuwbare elektriciteit niet in aanmerking komt voor het aanvragen van GvO's. De vraagoverschotten die in bepaalde landen voorkomen, worden grofweg gecompenseerd door aanbodoverschotten in landen zoals Noorwegen, Zweden en Frankrijk. Dit zijn landen waar relatief veel GvO's uit waterkracht vandaan komen.

De prijsbewegingen van GvO's waren de afgelopen jaren zeer volatiel. De prijzen van Europese GvO's piekten in de maanden oktober en november van 2022 rond de tien euro per megawattuur. Een belangrijke oorzaak hiervan was de droogte in met name Noorwegen dat jaar, waardoor het aanbod van GvO's uit waterkracht flink onder druk stond. In 2023 golden er ook nog lange tijd hoge prijzen tussen de drie en acht euro per megawattuur. Inmiddels zijn de prijzen wat meer genormaliseerd tot minder dan drie euro per megawattuur. Belangrijke oorzaken van de daling van de prijzen sinds de piek zijn de normalisatie van de waterkrachtniveaus, de snelle groei van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen in 2023 en het besluit van het Verenigd Koninkrijk om geen Europese GvO's meer te accepteren. Verwacht wordt dat de vraag naar GvO's in 2025 toe zal nemen, onder andere door beleidswijzigingen die het gebruik ervan interessanter maken voor bedrijven.

In de toekomst zullen GvO's voor waterstof een steeds grotere rol gaan spelen. Deze GvO's werden in 2022 geïntroduceerd. Naast deze GvO's kijken we in dit Themarapport ook naar de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de GvO-markten van achtereenvolgens groen gas, thermische energie en brandstoffen.

Algemene certificatenhandel

Certificatenhandel in het algemeen is ontstaan als beleidsinstrument om hernieuwbare energieprojecten te stimuleren. Met deze certificaten kan de afkomst van energie aangetoond worden. Via certificatenhandel worden financiële prikkels geboden aan de producenten van hernieuwbare energie. Zij kunnen, naast de verkoop van de daadwerkelijke hernieuwbare energie, ook opbrengsten genereren vanuit de verkoop van deze certificaten. Daarnaast biedt het afnemers van certificaten de mogelijkheid om aan duurzaamheidseisen te voldoen.

Er zijn certificaten voor gassen, warmte, brandstoffen en elektriciteit. Dit rapport gaat voornamelijk in op het beleid rond de Garantie van Oorsprong (GvO) van elektriciteit en de marktdynamiek ervan. Om een compleet overzicht te geven van alle groencertificaten, worden daarna nog de belangrijkste aspecten van de overige groencertificaten uiteengezet. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op groencertificaten voor gas, thermische energie en brandstoffen.

De certificaten voor elektriciteit, gas en thermische energie worden in de markt als GvO aangeduid. GvO's zijn certificaten waarmee de afkomst van energie aangetoond kan worden. Een GvO komt overeen met de productie van één megawattuur (MWh) energie. Groencertificaten voor brandstoffen worden hernieuwbare brandstofeenheden (HBE's) genoemd. Een HBE komt overeen met één gigajoule (GJ). Ter vergelijking: 1 MWh staat gelijk aan 3,6 GJ.

GvO's voor elektriciteit

Nederlandse GvO's worden beheerd door VertiCer, een dochteronderneming van TenneT en Gasunie, die toeziet op de certificering. Omdat GvO's in de EER (EU plus Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) verhandelbaar zijn, kan een land meer GvO's consumeren dan het aan hernieuwbare elektriciteit opwekt. Deze EU-GvO's, welke gestandaardiseerd zijn in het *European Energy Certificate System* (EECS), tonen aan dat een overeenkomstige hoeveelheid groene elektriciteit ergens in Europa op het elektriciteitsnet is ingevoerd. Regelgeving schrijft voor dat de opwekking ervan ergens in de voorgaande twaalf maanden moet hebben plaatsgevonden, al zijn er enkele landen die een geldigheid van achttien maanden hanteren. Elke opgewekte MWh kan maar één keer geclaimd worden in een GvO, zodat er niet meer GvO's ontstaan dan dat er totaal aan elektriciteit is opgewekt.

Door middel van GvO's kun je een claim doen op een bepaalde soort opgewekte energie. Zo kun je verbruikte energie op jaarbasis op die manier 'afdekken' met GvO's van bijvoorbeeld in Nederland geproduceerde windenergie, en daarmee aantonen dat je hernieuwbare energie afneemt. Zodoende dienen GvO's als het ware de administratieve vergroening van energie consumerende organisaties.

De opbrengsten van GvO's komen in Nederland in principe ten goede aan bedrijven die in hernieuwbare energie investeren. Zo kunnen GvO's de financieringsbehoefte iets verlichten. Net zoals bij de handel in elektriciteit, kent de handel in GvO's verschillende actoren: producenten, leveranciers, netbeheerders en afnemers. Daarbij worden transacties van GvO's via nationale emissieautoriteiten administratief verwerkt.

Beleid rond GvO's voor elektriciteit

In 2009 is in de EU de *Renewable Energy Directive* (RED) geïmplementeerd. Dit beleid heeft als doel om de ontwikkeling van hernieuwbare energie in alle sectoren van de Europese economie te stimuleren. Sinds de invoering is het aandeel hernieuwbare energie in de EU-energieconsumptie vergroot van 12,5% in 2010 tot 23% in 2022. In 2030 moet het doel van 42,5% hernieuwbare energie bereikt zijn. In 2018 en 2023 is de RED herzien en aangepast, waarmee respectievelijk de RED II en RED III werden geïntroduceerd. Met het beleid worden ook verschillende sectoren aangemoedigd tot elektrificatie. Een onderdeel van de RED is het beleid rondom de GvO's.

Dit rapport is mede tot stand gekomen op basis van input vanuit STX Group

Wilt u graag de volledige versie lezen? Of wilt u meer informatie over deze update, of over de andere diensten van Publieke Zaken Energy Research & Strategy, dan kunt u contact opnemen met:

Bart van der Pas – bart.vanderpas@publiekezaken.eu / 0031–6 36 52 95 51

Hans van Cleef – hans.vancleef@publiekezaken.eu / 0031- 6 30 90 33 76

Fabian Steenbergen – fabian.steenbergen@publiekezaken.eu / 0031 - 6 18 55 34 46

Guusje Schreurs – guusje.schreurs@publiekezaken.eu

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door Publieke Zaken B.V. ("PZ"), afdeling Energy Research & Strategy ("ERS"). Dit document is uitsluitend bestemd voor degene aan wie het door PZ ERS rechtstreeks is verzonden. Dit document dient uitsluitend ter informatie en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch enig advies met betrekking tot de financiële markten, energiemarkten, het doen van beleggingen, kostenbeheer en/of zakelijke activiteiten, noch een uitnodiging tot deze handelingen. Financiële handelingen of transacties kunnen derhalve niet berusten op (de informatie in) dit document. PZ, inclusief ERS, haar bestuurders noch haar werknemers geven enige verklaring of garantie, expliciet of impliciet, omtrent de nauwkeurigheid, volledigheid of juistheid van dit document en de bronnen die hierin worden vermeld en zij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor enig verlies of schade, direct of indirect. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op elk moment veranderen en PZ (ERS) is niet verplicht de informatie in dit document na de datum ervan bij te werken. De visie van PZ ERS komt tot stand onafhankelijk van de andere bedrijfsactiviteiten van PZ. Dit document mag niet worden verspreid aan personen in de Verenigde Staten of aan "US persons" zoals gedefinieerd in Regulation S van de United States Securities Act van 1933, zoals gewijzigd.

© Copyright Publieke Zaken B.V. 2024. Alle rechten worden voorbehouden. Het is niet toegestaan dit document (geheel of gedeeltelijk) te kopiëren, te verspreiden of door te geven aan derden.